

“In het leger van Napoleon”

GESLACHT ‘DE GROOT’

Ik schrijf een boek over mijn voorouders, het geslacht De Groot en ben bijna klaar met mijn onderzoek. De verst traceerbare voorouder verbleef in 1395 in Bergambacht. In dit geslacht is eind achttiende eeuw ene Jan Abrasmz. de Groot te vinden. Onze gemeenschappelijke voorouder is Cornelis Ariensz. de Groot (1656-1731). Vanaf hem zijn twee lijnen ‘De Groot’ te volgen. Ik zit in de ene lijn en Jan Abramsz. in de andere.

NAPOLEON

Jan Abramsz. de Groot is in 1792 in Bergambacht geboren. Alle broers en zussen zijn in de Benedenberg geboren waar zijn ouders Abram Jansz. de Groot en Teuntje Adriaansdr. Dekker een boerderij hadden. Zij kochten in 1799 een familiegraf in de kerk van Bergambacht. In tegenstelling tot de broers en zussen, kon ik tot voor kort in de reguliere bronnen geen informatie vinden over Jan. Via de Hollandse Genealogische Databank van de Vereniging Ons Voorgeslacht kwam ik op het document ‘Vermiste Zuid-Hollanders in het leger van Napoleon’, waar hij op bleek te staan.

DIENSTPLICHT

In 1810 wordt Nederland ingelijfd bij het Franse rijk van keizer Napoleon. Een jaar later wordt de dienstplicht ingevoerd voor mannen in de leeftijd van 20 tot 25 jaar. In 1805 werd de minimum-lengte van de rekrut vastgesteld op 1.544 mm. De Franse dienstplicht veroorzaakte grote commotie in het land en het kwam her en der tot rellen. Toch zat er niets anders op dan toe te geven aan deze nieuwe regel. Tot de val van Napoleon in 1814 stredden tienduizenden Nederlandse mannen mee in het Franse leger en namen zij deel aan beroemde en beruchte veldslagen zoals de slag bij Berezina in 1812.

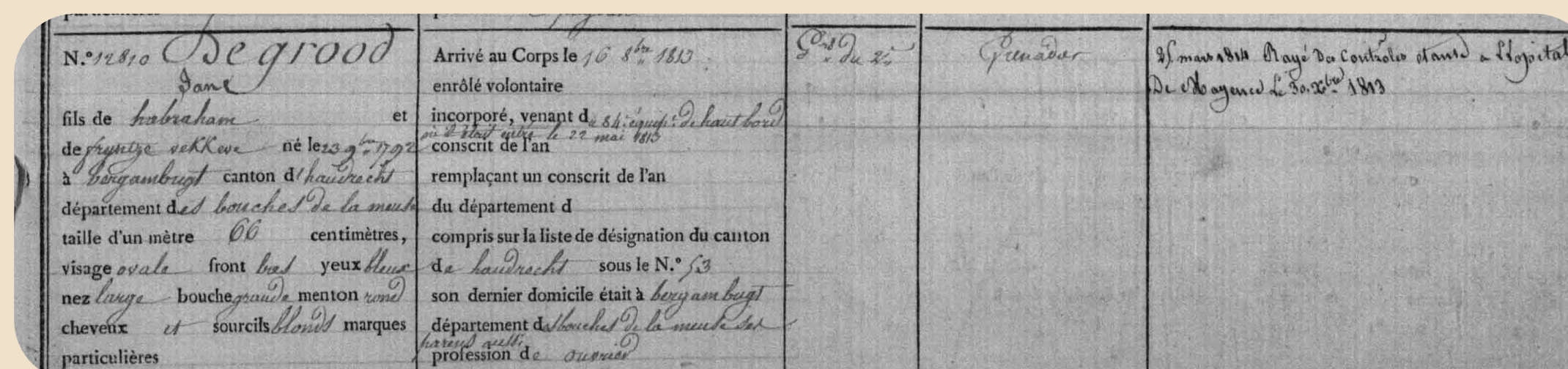
DATABASE

Ik vond de inschrijving van Jan in het Franse leger terug in de database ‘Nederlandse militairen in het leger van Napoleon’, die beschikbaar is bij het Nederlands Instituut voor Militaire Historie. Je kunt wel merken dat de Fransen de namen van Jan en zijn ouders fonetisch hebben opgeschreven, want van de Nederlandse spelling hadden zij weinig kaas gegeten. In het originele stamboek, op de website van het Franse ministerie van Defensie, bleek nog meer informatie te staan, waaronder een mooie persoonsbeschrijving van Jan. Hij was 1,66 meter lang, had een ovaal gezicht, laag voorhoofd, blauwe ogen, grote neus en mond, ronde kin en hij had blond haar. Deze kenmerken zijn ook bij nu levende De Groots herkenbaar.

AANKNOPINGSPUNTEN

De originele inschrijving gaf mij nog een paar belangrijke aanknopingspunten. Jan is in mei 1813 in dienst gekomen en werd in oktober van dat jaar toegevoegd aan het 86^e Regiment Infanterie van Linie. Dit maakt de kans groot dat hij heeft deelgenomen aan de slag van Leipzig (16-19 oktober 1813) of een van de andere gevechten volgend op Duits grondgebied. Tijdens de Slag bij Leipzig (ook wel Volkerenslag genoemd) stond het Franse leger tegenover legers uit Rusland, Pruisen, Oostenrijk en Zweden.

VERTELLER:

NAAM: Arie de Groot

WOONPLAATS: Bodegraven

VOOROUDE: Jan Abramsz. de Groot

* 1792 † 1814/1815 (vermist)

PLAATS VERHAAL: Bergambacht

RELATIE: Voorouder in de mannelijke De Groot-lijn

Er waren maar liefst 500.000 soldaten bij betrokken. Napoleon moest leunen op duizenden jonge onervaren rekruten, die de gaten in de divisies moesten vullen die tijdens de Slag aan de Berezina waren gevallen. Jan was één van deze duizenden. Hoe en wanneer is onbekend, maar hij raakte gewond in de strijd. In het stamboek staat namelijk aangegeven dat hij op 30 december 1813 is ontslagen uit het ziekenhuis van Mainz. Daarna ontbreekt ieder spoor...

KRIMPENERWAARD

In de jaren die Jan van huis was, verhuisden zijn ouders van Bergambacht naar de polder Kromme in Ouderkerk aan den IJssel. Wellicht waren de voortdurende strijd tegen het water of de steeds opstekende veeziekten de oorzaak hiervan. Hun wedervaren is verder in te bedden in de geschiedenis van de Krimpenerwaard.

VERMIST

Over de veldslagen van Napoleon zijn boekenkasten vol geschreven, dus het is niet moeilijk om een beeld te krijgen van hoe het er aan toe ging. Wat wel bijzonder blijft in dit verhaal, is dat Jan als oudste zoon was opgeroepen. Deze kregen meestal ontheffing om mee te kunnen werken op de boerderij. Jan is de enige persoon in mijn stamboom die in het leger van Napoleon heeft gediend. En ook bij mij staat hij nog steeds te boek als ‘vermist’.

KLEINE GESCHIEDENIS, GROTE VERHALEN